

Koalīcija atbalsta EM priekšlikumu biodegvielas piejaukuma prasības terminētai atcelšanai

Publicēts: 03.05.2022.

Enerģētika

Biodegviela

Ilze Indriksone

Nolūkā mazināt degvielas cenu un vienlaikus palielināt pieejamās zemes platības lauksaimniecības produktu audzēšanai, tādējādi jau tuvākajā nākotnē nodrošinot papildu pārtikas ražošanas apjomus Latvijā, valdību veidojošās politiskās partijas 2. maija sadarbības sanāksmē atbalstīja Ekonomikas ministrijas priekšlikumu par biodegvielas piejaukuma prasības terminētu atcelšanu, kas, pastāvot reālai konkurencei degvielas tirdzniecības tirgū, ļautu samazināt degvielas gala cenu par 10 – 12 eiro centiem. Plānots, ka biodegvielas piejaukuma prasības atcelšana būtu spēkā no š.g. jūlija līdz 2023. gada beigām.

99 *Pēdējo mēnešu laikā novērotais degvielas cenu kāpums negatīvi ietekmē gan mājsaimniecības, gan uzņēmējus, jo īpaši transporta nozares komersantus, kas patērē gandrīz 80% no kopējā naftas produktu gala patēriņa (rūpniecība veido 10%, savukārt lauksaimniecība un mežsaimniecība – 5,5% no kopējā naftas produktu gala patēriņa). Ņemot vērā transporta nozares lomu citu nozaru starppatēriņā, degvielu cenu palielinājuma pakārtoto ietekmi izjūt praktiski visas tautsaimniecības nozares. Tādēļ gan Enerģētiskās drošības darba grupā, gan citos formātos vērtētas dažādas iespējas degvielas cenas samazināšanai. Šobrīd esam vienojušies, ka biodegvielas piejaukuma prasības atcelšana uz laiku līdz 2023. gada beigām būtu ātrākais un efektīvākais risinājums, kas pirmšķietami arī nav pretrunā ar Eiropas Komisijas kopējo nostāju maksimāli palielināt pārtikas ražošanas apjomus Eiropā,” norāda Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāre Ilze Indriksone.*

Tādējādi tiktu novērsts mājsaimniecību degvielas iegādes izdevumu pieaugums par teju 2 procentpunktiem (no 6.7% līdz ~8,6%), mazināts negatīvais cenu pieauguma efekts, kas saistīts ar ražotāju izmaksu pieaugumu par 1,2% un vidējās realizācijas cenas

pieaugumu par 0,6 – 0,8% (kopā – 1,8% – 2,0%). Vienlaikus tiku mazināts ražotāju peļņas samazinājums par ~ 2,5%, kā arī saistītais apgrozījuma sarukums, kas izriet no patēriņa cenu kāpuma.

Degvielas mazumtirdzniecības cena veidojas no piecām komponentēm, kuru īpatsvars gala cenā atspoguļots zemāk redzamajā attēlā. Vislielākās izmaksas gala cenā veidojas no pašas degvielas cenas (40%), kurā ietilpst arī 5 – 6% biopieļaukuma izmaksas, otra būtiskākā pozīcija ir akcīzes nodoklis (35%) un trešā būtiskākā pozīcija ir pievienotās vērtības nodoklis (17%). Mazākā apmērā degvielas cenu ietekmē degvielas uzpildes stacijas uzturēšanas izmaksas (7%) un nenozīmīgu daļu degvielas gala cenā veido izmaksas par naftas drošības rezervju uzglabāšanu (šīs izmaksas nodevas veidā tiek attiecinātas uz katru degvielas komersantu, kurš tās iekļauj degvielas gala cenā).

Kā zināms, Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra Direktīvas 2018/2001^[1] par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu paredz, ka katra dalībvalsts degvielas piegādātājiem nosaka pienākumu nodrošināt, lai atjaunojamo energoresursu īpatsvars galapatēriņam transporta nozarē līdz 2030. gadam būtu vismaz 14%. Attiecīgi, Ministru kabineta 2000. gada 26. septembra noteikumi Nr.332 "Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu" paredz, ka dīzeļdegvielu atļauts realizēt Latvijā tikai tad, ja tai ir pievienota biodegviela ne mazāk kā 6,5% apjomā no kopējā maisījuma tilpuma. Savukārt benzīnu (E95) atļauts realizēt tikai tad, ja tam ir pievienots bioetanolis ne mazāk kā 9,5 % apjomā no kopējā maisījuma tilpuma. Kopš 2019. gada biodegvielas pieļaukuma prasības ir harmonizētas visās Baltijas valstīs. Atjaunīgo energoresursu īpatsvars transportā Latvijā 2020. gadā bija 6,73%.

Ekonomikas ministrijas

Sabiedrisko attiecību nodaļa

prese@em.gov.lv

<https://www.em.gov.lv/lv/jaunums/koalicija-atbalsta-em-priekslikumu-biodegvielas-pieļaukuma-prasibas-terminetai-atcelsanai>